

(*)Facultade de Ciencias da Educación e Traballo Social

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudiantes en programas de movilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULTADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: seceixo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Infantil**Subjects****Year 4th**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G110V01981	Internships: Practicum	An	48
O05G110V01991	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA

Prácticas externas: Practicum

Subject	Prácticas externas: Practicum			
Code	O05G110V01981			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits 48	Choose Mandatory	Year 4	Quadmester An
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Fernández Méndez, José Luis			
Lecturers	Casado Neira, David Díaz Pereira, María del Pino Doval Ruiz, María Isabel Fernández Méndez, José Luis García Núñez, Francisco Javier González Fontão, María del Pilar Iglesias Álvarez, Ana María Iglesias Sarmiento, Valentín Mociño González, María Isabel Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
E-mail	joslufem@uvigo.es			
Web				
General description	As competencias específicas do grao en Educación Infantil son definidas na ORDE ECI/3854/2007, de 27 de decembro, na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil. Entre estes requisitos faise referencia, no ANEXO (apartado 5), á planificación do ensino, sinalando que o plan de estudos deberá incluír, entre outros, un módulo formativo denominado Prácticum. Na mesma Orde Ministerial indícase que: □ O Prácticum desenvolverase en centros de educación infantil recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación infantil acreditados como titulares de prácticas. O Prácticum realizarase nos dous ciclos do ensino de educación infantil. Para poder matricularse no Prácticum será requisito imprescindible ter superado o 70% dos créditos de formación básica e obrigatoria correspondente aos tres primeiros cursos.			

Competencias

Code

A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudiante como factores de educación das emocións, os sentimientos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de lingua en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvimentos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construcción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagógicos e sociais ao longo da vida

- B10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudiante e co conxunto das familias
- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudiantes
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
-
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
-
- C61 Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
-
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
-
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Reconecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais
-

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

1. Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da misma.	A2	B1	C59	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
				D16
				D17
				D20
				D21

2. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	A2 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 C60 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
3. Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias.	A2 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 C61 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D20 D21
4. Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.	A2 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 C62 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D21
5. Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.	A2 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 C63 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

6. Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro.	A2	B1	C64	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D8
		B8		D9
		B9		D10
		B10		D11
		B11		D12
		B12		D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
7. Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 e de 3-6 anos.	A2	B1	C65	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
8. Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social.	A2	B1	C66	D1
	A4	B2		D2
	A5	B3		D3
		B4		D5
		B5		D6
		B6		D7
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D12
		B11		D13
		B12		D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22

Contidos

Topic

1. Observación e análise: o contexto, o centro, o aula.	1. Observación e análise: o contexto, o centro, o aula.
2. A lexislación educativa.	2. A lexislación educativa.
3. Identificación de retos e deseño de respuestas educativas.	3. Identificación de retos e deseño de respuestas educativas.
4. Coñecemento do alumno.	4. Coñecemento do alumno.
5. Análise da acción docente: estratexias docentes, motivación	5. Análise da acción docente: estratexias docentes, motivación
6. A redacción e avaliación dos documentos obligatorios de centro.	6. A redacción e avaliación dos documentos obligatorios de centro.
7. Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas e adaptacóns curriculares.	7. Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas e adaptacóns curriculares.
8. As didácticas específicas.	8. As didácticas específicas.
9. Os recursos didácticos e a innovación da práctica docente.	9. Os recursos didácticos e a innovación da práctica docente.
10. O perfil docente.	10. O perfil docente.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	4	6	10
Prácticum, Practicas externas e clínicas	500	600	1100
Seminario	10	20	30
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	60	60

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O estudiante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Supervisión das actividades, orientación, reflexión e análise do desenvolvemento das prácticas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Supervisión de todo o proceso
Tests	Description
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Orientación personalizada na descripción concreta e detallada das tarefas, traballos desenvolvidos durante o prácticum; identificación das achegas e reflexión sobre o período formativo

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O estudiante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Dita actividad será avaliada polo tutor/a da aula dacordo o protocolo correspondente. Para facilitar o proceso de avaliação, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliação na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.	50	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo. 2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria.	50	

Other comments on the Evaluation

A titora ou tutor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudiantes de conformidade cos seguintes criterios e fontes de información:

Informe da titora ou tutor do centro escolar	Datos achegados pola titora ou tutor académico	
50%	50%	
Informe da titora ou tutor do centro, segundo o protocolo correspondente	Asistencia e evaluación das reunións e outras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar a materia do Prácticum o estudiante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de evaluación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou tutor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudiantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a evaluación final.

4. Para facilitar o proceso de evaluación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de evaluación na que se reflectan as diferentes competencias obxecto de mesma.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

BEJARANO, J., **Las prácticas escolares en la formación inicial del maestro: pautas orientativas para su ejecución y evaluación.**, 1, Nau Llibres., 1987

CID SABUCEDO, A., **Propuesta de un plan general de practicum para el título de maestro de la Universidad de Vigo.**, 1, Copytema, 1995

DEAÑO, M., GARCIA-SEÑORAN, M., RODRIGUEZ MOSCOSOS, M.Y., RODRIGUEZ RODRIGUEZ, J.L., **Manual de prácticas.**

Practicum de Educación Primaria, Educación Infantil y Lenguas extranjeras., 1, Gersam, 2002

ESTEVE, J. M., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, 1, Ariel, 1997

HERNANDEZ, F. y SANCHO, J., **ara enseñar no basta con saber la asignatura**, 1, Laia, 1989

MARCELO, C., **prender a enseñar. Un estudio sobre el proceso de socialización de los profesores principiantes.**, 1, CIDE, 1991

MONTERO; L. e outros, **La realidad del aula vista por los futuros profesores**, 1, Servicio de Publicacións., 1985

SANTIBÁÑEZ, R. e MONTERO, D. (coords), **Practicum de educación**, 1, Universidad de Deusto., 1998

VERA, J., **El profesor principiante**, 1, Promolibro, 1988

VILLAR, L. M., **El profesor como práctico reflexivo en una cultura de colaboración.**, 1, FORCE, 1993

ZABALZA, M. (coord.), **Actas III Symposium Internacional sobre el Practicum**, 1, Tòrculo-ICE, 1998

ZABALZA, M. e outros (coords), **Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum**, 1, 1993

ZABALZA, M. e CID, A., **Integración escolar en Galicia: aspectos curriculares de la respuesta a la diversidad, vistos por los directores de centros escolares**, Ciencias de la Educavicon,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Para o curso 2020-2021 prevense tres posibles escenarios:

- docencia 100% presencial
- docencia mixta, con parte presencial e parte virtual
- docencia 100% virtual

Na medida en que as circunstancias o requirian poderíase pasar de forma dinámica dun escenario a outro ao longo do curso, buscando o menor impacto posible no seu desenvolvemento. Tendo en conta que o Prácticum é un compoñente profesionalizador clave nos títulos de formación do profesorado tentarase, na medida do posible, axustar as prácticas esenciais más difficilmente substituíbles aos períodos nos que estean en activo as modalidades presencial e mixta. Ante unha situación excepcional, e sendo conscientes de que non serán equivalentes á realización presencial, desenvolveranse as adaptacións necesarias, no grao de realización das mesmas e nos plans que o alumnado debe realizar neste período formativo. En función das circunstancias poderase fixar un mínimo na porcentaxe de realización das horas presenciais de práctica e suplirse o resto pola realización non presencial doutras actividades académicas relacionadas availables.

===== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

***Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario a outro. En calquera caso, a única diferenza refírese ao espazo (presencial ou virtual) no que se desenvolverá a actividade. De ser necesario recorrer ao ensino virtual, total ou parcialmente, as metodoloxías previstas adaptaranse á modalidade de execución a distancia.

***Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

***Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual dos docentes, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

***Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

***Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

***Outras modificaciós

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirse mediante Campus Integra e preverase asimade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

***Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación tampouco se modifican no seu contido nin no seu modo de execución no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.

***Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021 non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

***Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

***Información adicional

Non hai.

IDENTIFYING DATA

Traballo de Fin de Grao

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	O05G110V01991			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Díaz Pereira, María del Pino			
Lecturers	García Señorán, María del Mar			
E-mail	pinod@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/trabajo-fin-de-grao			
General description	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obligatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias

Code

A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demás. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudiante como factores de educación das emocións, os sentimientos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvimentos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construcción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagógicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudiante e co concxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.

C61 Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.

C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.

C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.

C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro

C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudiantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.

C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.

C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Comunicación oral e escrita

D4 Coñecemento de lingua estranxeira

D5 Coñecemento de informática

D6 Capacidade de xestión da información

D7 Resolución de problemas

D8 Toma de decisións

D9 Traballo en equipo

D10 Traballo nun contexto internacional

D11 Habilidades nas relacións inter persoais

D12 Reconecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Lideranza

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject

Training and Learning Results

É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.

A1	B10	C59	D2
A2		C60	D7
		C61	D8
		C65	D17
		C66	D18
			D21
			D22

É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.

A2	B1	C63	D6
A3	B2	C64	D11
A4	B4	C66	D13
	B5		D14
	B8		D15
			D16

É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.

A2	B2	C63	D1
A3	B4	C64	D2
	B6	C67	D9
	B7		D10
			D13

É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumplindo coas obligacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.

A5	B10	C62	D2
	B12	C63	D8
			D21

É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.

A4	B7	C66	D5
	B9		D12
	B12		D19
			D20

É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e sostener un argumento detallado ao longo do tempo.

A4	B2		D3
	B3		D4
	B11		

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estructurada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.

A4	B8		D3
			D5
			D6

É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballo académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.

A2	B11	C65	D16
		D17	
		D18	

Contidos

Topic

Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educacion Infantil.	(*)*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa.	(*)*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	(*)*

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Presentación	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/A estudiante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. Os estudiantes deben asistir a unha sesión de 2.5 horas. O horario pode consultarse na web da facultade no espazo 'horarios'.
Traballo tutelado	O/A estudiante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Tests	Description
Presentación	O/a estudiante exporá e defenderá publicamente diante dun tribunal unipersonal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersonal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results

Traballo tuteladoOs criterios de avaliación son os seguintes:	70	A1	B1	C59	D1
- O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística.		A2	B2	C60	D2
- Fundamentación teórica/Estado da cuestión/ Lexislación (de ser o caso)		A3	B3	C61	D3
- Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais.		A5	B4	C62	D4
- Obxectivos e adecuación metodolóxica.		B5	C63	D5	
- Presentación, descripción, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados.		B6	C64	D6	
- Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade de citas e referencias e correspondencia entre elas.		B7	C65	D7	
- De ser o caso, as conclusións e discusión son coerentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.		B8	C66	D8	
		B9	C67	D9	
		B10		D10	
		B11		D11	
		B12		D12	
				D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
				D20	
				D21	
				D22	
Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes: Selección, equilibrio e organización do contenido na presentación oral. Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos. Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de avaliación.	30	A4	D1	
				D3	
				D5	
				D6	
				D11	
				D13	
				D16	
				D17	
				D21	

Other comments on the Evaluation

TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora diante dun tribunal unipersonal que estará constituído pola persoa titora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado segundo os criterios establecidos na rúbrica de avaliação contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumplir necesariamente os seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe, (2) respectar a extensión máxima permitida (5.000-10.000 palabras) e (3) incluír un apartado de resultados empíricos.

Aqueles estudiantes que non superen o TFG na avaliação do segundo cuatrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal unipersonal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudiante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliação.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3^a ed. traducida de la 6^a en inglés, Manual Moderno, 2010

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

É moi importante consultar a Guía Didáctica do TFG que se atopa en FAITIC así como na páxina web da Facultade.

Recoméndase unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a.

A Facultade de Educación de Ourense organizará un Curso de Análise de Datos que resultará de grande utilidade para o desenvolvemento da parte metodolóxica do TFG.

Plan de Continxencias

Description

==== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo no que se desenvolverá a actividade.

No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaránse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaránse a unha modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase únicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia polo titor/a responsable.

Outras modificacións:

- Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirse mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
- No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

==== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinariase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.